

CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES
DE CATALUNYA

Nota amb relació al Dictamen 1/2017, de 26 de gener, sobre el Projecte de Llei del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè

Conclusions del Dictamen:

***Primera.** La tramitació parlamentària de les disposicions finals primera a cinquena del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, aprovades per l'article 9 del Projecte de Llei del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè, no ha vulnerat l'article 23 CE. Aprovada per unanimitat.*

Les disposicions finals primera a cinquena, que modifiquen els llibres primer a cinquè del Codi civil de Catalunya, aprovades per l'article 9 del text del Projecte de Llei, segons consta en el Dictamen elaborat per la Comissió de Justícia, publicat el 20 de desembre de 2016 (BOPC núm. 290), provenen fonamentalment de l'esmena número 194 de l'Informe de la Ponència, publicat l'1 de desembre de 2016 (BOPC núm. 275), mitjançant la qual s'afegia llavors una nova disposició addicional tercera al llibre sisè, que modificava també els altres llibres del Codi civil.

La jurisprudència constitucional i la doctrina consultiva han afirmat que determinades infraccions del procediment legislatiu poden tenir rellevància constitucional i comportar la inconstitucionalitat d'una llei, així com la violació dels drets constitucionals dels parlamentaris. Ara bé, perquè una contravenció del procediment suposi un vici d'inconstitucionalitat formal de la llei, a més de l'al·legada infracció de la legalitat parlamentària, ha d'assolir un determinat nivell de gravetat, que provoqui un dèficit democràtic en l'elaboració de la llei. El Tribunal Constitucional, com a regla general, s'ha pronunciat de manera deferent amb el Parlament quant a la revisió dels procediments legislatius que han estat sotmesos a la seva jurisdicció. Així, d'una banda, ha apreciat molt restrictivament els supòsits de vulneració de l'article 23 CE com a conseqüència de l'afectació del dret d'esmena dels diputats, i, de l'altra, ha interpretat de forma prou flexible i àmplia, tant pel que fa al moment procedimental com a l'abast, l'exercici d'aquesta tasca essencial de la funció dels parlamentaris en la formació de la voluntat de la cambra.

L'objecte principal de la iniciativa legislativa del Projecte de Llei són, en l'àmbit del dret civil, les obligacions i els contractes, als quals es refereix el llibre sisè del Codi civil de Catalunya. Tanmateix, dins del text presentat inicialment pel Govern al Parlament, hi figuraven modificacions als llibres quart i cinquè (relatives a l'art. 464-11 del llibre quart i als art. 531-13, 552-12, 568-1, 568-28, 568-29, 568-30, 568-31 i 568-32 del llibre cinquè), per la qual cosa, des d'un primer moment, el dit objecte no estava reclòs al llibre sisè, sinó que comprenia també altres llibres del Codi civil, els quals modificava en diversos aspectes mitjançant les corresponents disposicions finals.

La tècnica de la reproducció dels articles sencers per part de l'esmena 194 indueix a magnificar els canvis que pretén introduir i produeix a primera vista un impacte quantitativament important, però, en realitat, les modificacions solen concretar-se en unes frases o expressions en cadascun dels articles. Des d'una perspectiva més qualitativa, si s'agrupen aquestes mateixes modificacions, segons la incidència material que provoquen, els canvis són d'escassa entitat i caràcter menor: no es tracta en cap cas d'institucions noves, ni s'afecten seccions, capítols o títols sencers dels dits llibres, sinó que són meres actualitzacions de preceptes existents, sovint a través de paraules o expressions relatives a lletres o apartats de números dels articles del Codi.

Ultra això, l'esmena és congruent amb aquelles disposicions que ja contenia el text inicialment presentat, que suposaven una posada al dia dels llibres quart i cinquè del Codi civil, ja aprovats (disp. finals primera i segona), i és coincident amb el seu esperit i els fins que persegueixen. Conseqüentment, l'esmena qüestionada respecta allò que disposa l'article 116.2 RPC, no altera substancialment l'articulat de la iniciativa legislativa, ni desnaturalitza l'esperit del Projecte, i tampoc no constitueix una nova iniciativa legislativa.

Quant a la tramitació parlamentària, durant els mesos de setembre i d'octubre de 2016 es van publicar cinc pròrrogues de presentació d'esmenes. Per tant, hi va haver temps suficient per formalitzar objeccions a les esmentades modificacions d'altres llibres del Codi civil, que constaven al Projecte. Les esmenes presentades pels grups a aquest Projecte de Llei, al si de la Comissió de Justícia, es van editar el 20 d'octubre de 2016 (BOPC núm. 239), data en la qual es va conèixer l'esmena número 29 del Grup de Junts pel Sí, que donaria lloc posteriorment a l'esmena número 194 de l'Informe de la Ponència, entre altres esmenes també referides a altres llibres. Posteriorment, la Ponència redactora es va reunir el 17 i el 25 de novembre, dies en què es van estudiar el Projecte i les esmenes presentades, d'acord amb l'article 118.1, .2 i .3 RPC (segons consta a l'encapçalament de l'Informe de la Ponència, publicat l'1 de desembre de 2016, BOPC núm. 275). L'Informe de la Ponència mencionat conté l'esmena número 194, justificada per l'esmena número 211 del mateix Grup Parlamentari, relativa a l'exposició de motius. De fet, la Ponència les recomana les dues, llevat de l'apartat 4 de la primera (de modificació del llibre quart del Codi civil), així com l'esmena número 200, referida al llibre cinquè. En canvi, la número 202 del Grup Parlamentari Socialista, de modificació del llibre cinquè, roman reservada al Ple. Un cop publicat l'Informe de la Ponència, «es discuteixen i voten, article per article, tot l'articulat i les esmenes, i poden fer ús de la paraula els esmenants de l'article i la resta de membres de la comissió» (art. 118.5 RPC). Així, la Comissió de Justícia, en la sessió del dia 15 de desembre, va estudiar el text del Projecte de Llei del llibre sisè del Codi civil, l'Informe de la Ponència i les esmenes presentades pels grups parlamentaris (segons consta expressament en la presentació del Dictamen de la Comissió de Justícia, de 20 de desembre de 2016, BOPC núm. 290).

Tal com es desprèn de l'*iter* parlamentari que s'ha descrit, en el qual no consta cap incidència en l'Informe de la Ponència ni en el Dictamen de la Comissió de Justícia que permeti dir el contrari, els grups parlamentaris han tingut l'oportunitat de participar en els debats defensant les seves esmenes i fixant la seva posició, tant respecte del Projecte com de les esmenes dels altres grups, i també mitjançant la seva votació i el possible manteniment per a la discussió en el Ple com a esmenes vives o vots particulars. Per tant, pel cap baix, han disposat de tres sessions formals per fer-ho (dues en Ponència i una en Comissió, com ha estat dit), un cop publicat el text de l'esmena qüestionada.

Concretament, en relació amb l'esmena 194, cal destacar que el seu apartat 4, que no va ser recomanat per la Ponència, va ser finalment inclòs per la Comissió en el seu Dictamen. Aquesta actuació parlamentària constitueix una evidència que hi va haver una negociació de l'esmena qüestionada per part del Grup proposant amb altres grups i que, per tant, va ser objecte de deliberació a les sessions convocades a aquest efecte. Així, la dita esmena va ser incorporada tota sencera i votada per parts (apts. 1, 2, 3 i 5, per una banda, i 4, per l'altra) al text del Dictamen de la Comissió amb els vots a favor dels grups parlamentaris de Junts pel Sí, de la Candidatura d'Unitat Popular-Crida Constituent (pel que fa als apartats 1, 2, 3 i 5) i del Partit Popular de Catalunya (respecte de l'apartat 4), l'abstenció del de Catalunya Sí que es Pot i el vot contrari del de Ciutadans i Socialista. Val a dir que, entre l'Informe de la Ponència i el Dictamen de la Comissió, el text de l'esmena es va alterar mínimament, ja que només va experimentar canvis de caràcter estilístic, per bé que es pot destacar l'adaptació del títol del Projecte, en consonància amb el fet que aquest darrer, des d'un primer moment, no se cenyia únicament i específica a la regulació del llibre sisè del Codi civil.

Certament, la capacitat d'intervenció sobre aquesta nova regulació era limitada, ja que no podien esmenar-la ni fer propostes transaccionals, atès que les transaccions requereixen esmenes vives, com prescriuen els articles 118.2 RPC (pel que fa a la ponència) i 118.6 RPC

(pel que fa a la comissió). Ara bé, aquesta limitació no té rellevància constitucional en la mesura que no s'ha alterat de forma substancial el procés de formació de la voluntat al si del Parlament, ni tampoc es tracta d'una infracció greu ni essencial que provoqui un dèficit democràtic en l'elaboració de la llei. Efectivament, els diputats han tingut la possibilitat de participar en el debat corresponent per argumentar, defensar i votar les seves posicions en igualtat de condicions que els altres diputats. I, a partir del consens que hagin despertat les seves propostes, s'han inclòs o, per contra, han estat rebutjades per la majoria, de forma que els tràmits del procediment legislatiu en els quals els sol·licitants consideren que s'ha lesionat el seu dret de participació política s'han dut a terme correctament i respectant el que disposa el Reglament del Parlament.

Segona. *La Generalitat té competència per regular l'avantatge injust, el contracte de mandat, la gestió d'afers aliens sense mandat, la permuta i l'adaptació dels contractes a l'empara de l'article 129 EAC.*

Aprovada per unanimitat.

La competència de la Generalitat de Catalunya en matèria de dret civil inclou totes les institucions esmentades. Això és així perquè l'article 129 EAC ha introduït un canvi normatiu amb relació a la forma en què la Generalitat assumeix la competència legislativa en matèria de dret civil, que permet una interpretació més flexible de la dita competència en el sentit que es pot entendre que el desenvolupament només es troba limitat per allò que l'article 149.1.8 CE atribueix en tot cas a l'Estat. En el supòsit analitzat, el límit el constituïrien les bases de les obligacions contractuals. Així, partint del fet que el dret civil de Catalunya no és una singularitat, el nou precepte estatutari delimita amb més precisió el seu abast material i evita identificar-lo amb el dret compilat l'any 1960. Té molt present també que, històricament, ha estat un ordenament complet i autosuficient el qual, per aplicació de la doctrina de la *iuris continuatio*, no es va derogar sinó substituir (disp. final 1a Compilació). És a dir, d'alguna manera, l'article 1 de la Compilació el va mantenir viu en incorporar la «tradicció jurídica catalana encarnada en les antigues lleis, costums i doctrina de la qual deriven», com a criteri interpretatiu específic.

La STC 31/2010 segueix, però, interpretant l'esmentat precepte estatutari a partir de la mateixa jurisprudència anterior sobre l'article 149.1.8 CE, és a dir, la que el Tribunal va bastir a començament dels anys noranta. Es tracta d'una doctrina que admet una acció legislativa per part de la Generalitat que faci possible el creixement orgànic del dret civil, foral o especial, reconeixent així una certa vitalitat del dret civil català cap al futur, per bé que el Tribunal el segueix vinculant, però, a un dret preexistent, motiu pel qual exigeix una connexió, tot i que de forma flexible, entre la nova regulació i les institucions ja regulades. Les institucions qüestionades s'examinen, doncs, des d'aquesta perspectiva jurisprudencial.

L'«avantatge injust» i «l'adaptació dels contractes». Ambdues institucions presenten una connexió directa amb la rescissió per lesió, que ja estava regulada a la Compilació (art. 321 a 325), atès que, com aquesta, l'avantatge injust i l'adaptació al contracte que se'n pot derivar es configuren com a instruments de protecció de la part contractual perjudicada, els quals es vinculen a la correspondència entre les prestacions, entesa, aquesta última, en un doble sentit: la justícia de l'intercanvi (cas de l'avantatge injust) i l'equilibri econòmic o quantitatiu de les prestacions (rescissió per lesió). Hom pot afirmar que l'avantatge injust, sense deixar de ser una institució autònoma, ve a complementar aquella. És a dir, de la mateixa manera que la rescissió per lesió *ultra dimidium* permet deixar sense efecte el contracte de compravenda si el preu que es rep és d'un valor inferior a la meitat del preu just, això és, partint d'un criteri merament objectiu, l'avantatge injust incorpora ara l'element subjectiu (la situació de confiança, de vulnerabilitat, de necessitat imperiosa, entre d'altres), però sense vincular-lo a una específica referència quantitativa ni identificar-lo tampoc amb els vicis de la voluntat. Aquesta connexió amb la rescissió es demostra també pel fet que, com ja s'ha dit, l'article 621-47 CCCat fa una regulació conjunta dels remeis propis de cadascuna d'aquestes institucions que permeten equilibrar l'economia del contracte.

El «mandat» i la «gestió d'afers aliens». Pel que fa al primer, participa d'una naturalesa semblant, almenys en part, a la marmessoria, que estava prevista a la Compilació (art. 235 a

241), amb la qual presenta una clara connexió, per bé que aquesta darrera, lògicament, se circumscriu a l'esfera dels negocis per causa de mort. Així, tant el mandat com la marmessoria es conceben com a institucions basades en la relació de confiança per virtut de les quals s'atorguen, a una o diverses persones, les facultats necessàries per complir i fer complir uns encàrrecs. Dit amb paraules més planeres, la marmessoria es pot considerar com una mena de mandat *post mortem* en el qual el marmessor actua en nom propi, però en interès aliè.

A banda de l'anterior, el contracte de mandat forma part de la tradició jurídica catalana, no només perquè es va incorporar al nostre dret històric des del dret romà (que, d'altra banda, fou el que també serví d'inspiració al Codi civil espanyol, a través del Codi francès), sinó perquè inclogué també especificitats pròpies de l'àmbit català, com són: la prohibició que els càrrecs públics poguessin ser mandatariis en el territori al seu càrrec, el caràcter oneros del contracte i un específic règim de responsabilitat de qui ha estat nomenat substituït.

Respecte de la gestió d'affers aliens, tot i que no és una institució de naturalesa contractual, sinó que se situa en l'àmbit de les obligacions que deriven d'actes o fets lícits, es pot connectar fàcilment al mandat, del qual n'és, com diu la mateixa exposició de motius del Projecte de llei dictaminat, una «institució residual», en el sentit que «la ratificació de la gestió implica l'aplicació de les regles del mandat». Tampoc no es tracta d'una institució aliena al dret civil de Catalunya, sinó que en tots aquests anys ha estat incorporada a preceptes concrets de lleis anteriors i al mateix Codi civil, com són l'article 231-4.4 CCCat, que, en relació amb la gestió feta per un dels cònjuges en nom de l'altre (en l'àmbit de la direcció de la família), aplica les regles de la gestió de negocis, i l'article 552-6.2 CCCat, que ho fa respecte de les regles per retre comptes en les comunitats de béns de caràcter incidental.

La permuta. El llibre quart de la Compilació, el destinat a les obligacions i els contractes, ja contenia una mínima regulació del contracte de permuta, juntament amb la compravenda, del qual establia, per exemple, la forma de lliurament de les coses objecte del contracte (art. 277 Compilació). I regulava també el règim de rescissió per lesió. Precisament, dins del capítol I del títol II, dedicat als contractes amb finalitat transmissora, i juntament amb la permuta, el Projecte de llei regula també (incorporant la Llei 23/2001, de 31 de desembre, la constitucionalitat de la qual no ha estat qüestionada) el contracte de cessió de la propietat d'una finca o d'aprofitament urbanístic a canvi d'una construcció futura (art. 621-58 a 621-66), que, si bé no es pot considerar una permuta en sentit estricte —atès que la cessió de la finca té com a contraprestació no el lliurament directe d'una altra cosa, sinó la realització prèvia d'una obra—, sí que hi presenta una connexió més que evident.

Tercera. *L'article 3 del Projecte de llei, pel que fa als articles 621-2; 621-5, apartats 1 i 5; 621-13, apartat 2; 621-15, apartat 2; 621-23, apartat 2; 621-24, apartat 2; 621-25, apartat 2; 621-28, apartat 1; 621-34, apartat 3, i 621-45, apartat 2, del Codi civil de Catalunya, no vulnera la Constitució ni l'Estatut, com tampoc els vulnera l'article 9, quant a la disposició addicional segona.*

Aprovada per unanimitat.

Els preceptes qüestionats, citats segons la numeració que els correspon al Codi civil de Catalunya, regulen el contracte de compravenda (general) i, més específicament, el de compravenda de consum. A l'efecte de la seva qualificació competencial, la distinció entre el règim jurídic d'un i altre contracte és irrellevant, ja que el títol prevalent per a aquest darrer és també la legislació civil, de manera que la Generalitat, a l'empara de l'article 129 EAC, és competent per legislar en matèria de contractes de consum, sempre que en aquesta funció legislativa respecti les limitacions que deriven de la competència de l'Estat sobre les esmentades bases de les obligacions contractuals (art. 149.1.8 CE). En aquest sentit, les dites bases no es poden identificar amb les normes que defineixen cada tipus de contracte, ni amb el seu contingut, com tampoc amb les disposicions que, amb caràcter general, es puguin preveure com a comunes per a tots els contractes. Les obligacions són un dels efectes que deriven de la celebració d'un contracte i, per tant, no es poden assimilar al contracte mateix. El contrari implicaria negar que les comunitats autònomes amb competència en dret civil puguin legislar sobre un subsector material i principal d'aquest dret.

L'interès general supraautonòmic que justifica la fixació d'unes bases per a les obligacions contractuals es relaciona amb els principis o les regles generals que, referits al nucli essencial de l'estructura i el règim jurídic d'aquestes obligacions, han de permetre garantir que no s'imposin obstacles o barreres que restringeixin o impedeixin la lliure circulació de béns, de manera que puguin abocar a una fragmentació del mercat. Ara bé, la lliure circulació de béns en tot l'Estat, que el legislador estatal pot garantir també a través dels altres instruments que li proporciona la Constitució quan es tracta de temes d'especial rellevància econòmica (art. 149.1.13 CE), escassament es veurà afectada per la pluralitat legislativa que integra el dret civil a l'Estat espanyol. De fet, són les mesures de naturalesa administrativa les que més entrebancs poden suposar per a la dita llibertat. Des d'aquesta perspectiva, resulta que els aspectes que, segons el parer del Consell, configuren les bases de les obligacions contractuals són els que es vinculen a la universalitat del tràfic econòmic i el seu no-entorpiment. Això és, precisament, el que justifica que la reserva estatal del segon incís de l'article 149.1.8 CE se circumscriu a les bases de les obligacions contractuals i no inclogui la resta d'obligacions.

L'anterior no significa que el principi d'unitat de mercat (art. 139.1 CE) imposi una regulació única i uniforme en l'àmbit de les relacions contractuals i el seu règim obligacional, llevat d'aquells casos en els quals pot quedar plenament justificada la fixació de criteris comuns en nom de la dita unitat. En l'àmbit específic de la protecció del consumidor, l'existència de normatives contractuals harmonitzades en determinats aspectes principals és no només convenient, sinó necessària, per tal de promoure un autèntic mercat, estatal o interior europeu, per als consumidors, ja que d'aquesta manera s'estableix l'equilibri adequat entre els nivells de protecció de cada ordenament. Certament, el procés d'harmonització que deriva del dret comunitari absorbeix gran part del contingut de la competència estatal per a la fixació de les bases en aquest sector de la contractació, ja que des de les institucions europees es pretén l'establiment d'una normativa comuna arreu de la Unió mitjançant la qual es persegueix que tant consumidors com comerciants puguin comptar amb un únic marc basat en conceptes jurídics clarament definits que regulin determinats aspectes dels contractes celebrats entre empreses i consumidors. Cal recordar, però, que el dret comunitari no és paràmetre de constitucionalitat i que les normes de l'Estat, tant si són mera transcripció d'aquell com si n'efectuen un desenvolupament o en són un complement, només poden tenir aplicació directa sense envair les competències autonòmiques si l'Estat gaudeix d'un títol suficient per dictar-les i, en cas afirmatiu, no sobrepassa l'abast que li correspon.

L'article 621-2, apartat 1, defineix la compravenda de consum com aquella en la qual el venedor actua en l'àmbit de la seva activitat empresarial o professional i el comprador, amb un propòsit principalment aliè a aquestes activitats. Qui hagi de ser considerat consumidor constitueix una de les bases de les obligacions que deriven d'aquest contracte, ja que, des del punt de vista subjectiu, forma part del nucli essencial de l'estructura de la relació obligatòria, en tant que determina la submissió o no a un règim jurídic fortament protector. De fet, l'article 621-2.1 respecta l'esmentada base estatal perquè defineix la part compradora (consumidor) com aquella que actua amb un propòsit principalment aliè a l'activitat professional o empresarial, cosa que no implica un apartament del concepte que, des de fa més de cinc anys, s'ha d'entendre implícit en l'article 3 TRLGDCU, interpretat en el sentit que necessàriament es deriva del dret europeu, tal com es desprèn de l'esperit del text refós mateix que, en el seu preàmbul, declara expressament que adapta el concepte de consumidor a la terminologia comunitària, d'aplicació obligatòria (par. III).

L'apartat 2, que estableix també la ineficàcia de qualsevol pacte, clàusula o estipulació que modifiqui, en perjudici del consumidor, el règim imperatiu de protecció que estableix la llei, té com a esperit i finalitat impedir que, a l'empara de l'autonomia de la voluntat, es pugui reduir el nivell de protecció del consumidor, com a part feble de la relació obligacional, i eludir el contingut tuitiu del dret contractual de consum establert tant per la Generalitat (art. 111-6 CCCat) com, lògicament, també per la normativa europea i estatal que resulti d'aplicació. No es produeix, per tant, la vulneració de cap base de les obligacions contractuals, ans al contrari, el precepte respecta el principi general del caràcter irrenunciable dels drets reconeguts als consumidors i usuaris establert a la norma estatal (art. 10 TRLGDCU).

L'article 621-5, apartat 1, conté un criteri per a la determinació del preu en la compravenda en general, de manera que, si no es concreta, és el generalment cobrat en circumstàncies comparables, en el moment de la conclusió del contracte i amb relació a béns de naturalesa similar. La Generalitat, respectant l'exigència del consentiment, l'objecte i la causa, com a requisits essencials per al naixement de les obligacions en el sistema contractual espanyol, pot legislar sobre altres aspectes accessoris de les prestacions que constitueixen l'objecte del contracte. El contracte de compravenda regulat en el projectat llibre sisè del Codi civil exigeix el preu per a la seva validesa, i allò que únicament fa l'article 621-5.1 és establir, sobre la base de la voluntat presumpta de les parts, un criteri legal per determinar-lo, de manera que si el contracte no el fixa específicament ni tampoc estableix la forma de fer-ho, cal atènyer-se al que «és el generalment cobrat en circumstàncies comparables, en el moment de la conclusió del contracte i amb relació a béns de naturalesa similar». Aquesta, però, és una qüestió que no afecta el nucli essencial de l'estructura del règim jurídic de les obligacions contractuales, ni, menys encara, suposa cap obstacle a la lliure circulació de béns, oïmés si, com és el cas, el criteri de determinació es remet al preu de mercat. Allèn d'això, es tracta d'una regla general que no és estranya a l'ordenament espanyol.

L'apartat 5 disposa que, en la compravenda de consum, el preu total no pot ésser superior al preu informat en l'oferta o anunciat públicament, el qual ha d'incorporar els tributs de repercussió legalment obligada. Si, per la naturalesa dels béns, el preu total no es pot calcular abans de la conclusió del contracte, el venedor ha d'informar de la manera com es determina. Reprodueix una regla d'abast general aplicable a qualsevol contracte de consum, que consisteix en el fet que les informacions i els anuncis publicitaris (en la part que sigui genuí contingut informatiu) integren el contingut del contracte i vinculen l'empresari. Es tracta d'una norma que no altera cap dels elements essencials del contracte, sinó que pertany a l'àmbit de la interpretació integradora, en aquest cas legal. Per tant, no afecta el nucli essencial del règim jurídic de les obligacions que deriven dels contractes de consum, ni suposa cap obstacle que impliqui una fragmentació del mercat o una restricció a l'actuació del venedor/empresari. Al contrari, allò que pretén, senzillament, és assegurar la protecció contractual de l'interès del consumidor, que ha format la seva voluntat a partir de declaracions i de promocions inexactes o, simplement, enganyoses. Altrament, aquesta mateixa regla està recollida també a la legislació estatal (art. 61 i també art. 20.1.c, 60.2.c, 97.1.e, 152.1.f i 154.1.j TRLGDCU), i coincideix amb la normativa europea.

L'article 621-15, apartat 2, prescriu que, en la compravenda de consum, el comprador només ha de pagar les despeses de lliurament, de transport o postals si en va ésser informat pel venedor de manera clara i comprensible i abans de la conclusió del contracte. Si l'import de les despeses no es pot determinar anticipadament, el venedor ha d'advertir el comprador d'aquesta circumstància. Aquesta norma es refereix també a despeses econòmiques de caràcter complementari, de forma que es donen per reproduïts els arguments emprats per considerar constitucional el precepte anterior.

Els articles 621-13.2, 621-23.2, 621-28.1 i 621-34.3 contenen un seguit de normes (els terminis en què el venedor ha de lliurar el bé, quan s'ha de posar de manifest la manca de conformitat o el consumidor ha d'informar de la dita manca de conformitat, així com la previsió que no s'ha de pagar cap contraprestació per un bé lliurat no sol·licitat) que constitueixen aspectes tangencials del règim juridicoobligacional dels contractes de consum, que no entorpeixen o fragmenten el mercat. Cap d'elles afecta el nucli essencial de la relació obligatòria, en aquest cas el principi de conformitat amb el contracte, cosa que pot considerar-se una regla comuna a les diferents tradicions jurídiques i una base estatal de la relació obligatòria nascuda d'aquell, en tant que garanteix el mínim de protecció que es pot exigir a creditors i deutors en el mercat: la identitat de la prestació. Una altra qüestió és que, per disposició del dret comunitari, la regulació que fa el dret català d'aquests terminis i dels altres aspectes esmentats sigui coincident amb l'estatal, fet que permetria afirmar que, per aquesta via, resta assegurat que no s'introdueix cap obstacle o limitació al tràfic jurídic en el mercat intern ni europeu.

L'apartat 2 de l'article 621-24 estableix que, en la compravenda de consum, les manifestacions públiques fetes per qualsevol tercer que hagi intervingut en la cadena de comercialització, incloent-hi la publicitat o l'etiquetatge del bé, s'entenen fetes pel venedor, llevat que aquest, en el moment de concloure el contracte, no les conegués o no fos raonable esperar que les hagués de conèixer. No es pot considerar que la concreció dels supòsits en els quals el venedor no resta obligat per les declaracions públiques de tercers sobre les característiques concretes dels béns, en particular en la publicitat o l'etiquetatge, impliqui regular el nucli essencial de la relació obligatòria. Ultra això, la simple lectura del conjunt de l'article 621-24 permet comprovar que incorpora els tres supòsits en els quals, d'acord amb el dret comunitari, el venedor no queda obligat per les declaracions públiques sobre les característiques concretes dels productes fetes pel productor o el seu representant i, particularment, en la publicitat o en l'etiquetatge, coincidint plenament també amb les que preveu el dret estatal, la qual cosa garanteix una regulació homogènia en aquestes situacions.

L'article 621-25, apartat 2, declara que, en la compravenda de consum, el venedor respon sempre de la manca de conformitat, llevat que el comprador la conegués i l'hagués acceptada expressament. El principi de conformitat amb el contracte afecta el nucli central de la relació obligatòria contractual i té atribuït el caràcter de base estatal, però la norma examinada se situa fora d'aquest nucli, ja que tracta una de les excepcions que poden excloure la responsabilitat, a saber, que el consumidor conegui la manca de conformitat en concloure el contracte. L'altra excepció, que té el seu origen en el fet d'haver seguit les instruccions del comprador o d'haver emprat materials subministrats per aquest i que es fonamenta en l'exigència d'una mínima obligació de diligència del consumidor/comprador, es troba regulada a l'article 621-26. Ambdues excepcions responen a la vinculació amb els propis actes, sense que es pugui dir que interfereixin o afectin els elements essencials de la relació obligatòria. D'altra banda, la regulació catalana és plenament homogènia amb la que disposa el TRLGDCU i el dret europeu que aquella implementa, motiu pel qual ni tan sols es pot dir que es tracti d'una regulació que entorpeixi el mercat.

L'article 621-45, apartat 2, disposa que, en la compravenda de consum, el contracte es pot rescindir, entre altres motius, si ocasiona en els drets i les obligacions de les parts un greu desequilibri en perjudici del consumidor contrari a les exigències de la bona fe i l'honradesa de tractes. Incorpora un dret contractual que es pot qualificar d'acceptació general en les transaccions comercials, com és la possibilitat de deixar sense efecte els contractes que provoquen un avantatge injust perquè hi concorre alguna de les situacions que la mateixa norma descriu, a les quals hi afegeix, específicament, per als contractes amb consumidors, la causació d'un desequilibri en perjudici del consumidor contrari a les exigències de la bona fe i l'honradesa de tractes (principis que també es troben formulats, per a les relacions jurídiques privades en general, a l'article 111-7 CCCat). Es tracta d'una institució (equivalent a l'*unfair advantage* o *unfair exploitation* del dret comparat) que, a l'empara de la llibertat contractual i com a manifestació de la causa onerosa, pretén assegurar la justícia de l'intercanvi de prestacions. No s'ha d'identificar amb el règim de les clàusules abusives (s'aplica amb independència que les clàusules hagin estat negociades individualment o acceptades expressament), ja que consisteix en una regla d'abast més general que pot afectar qualsevol contracte que, per les circumstàncies assenyalades, esdevingui injust per al consumidor, el qual podrà ser rescindit o modificat pel jutge. Aquesta configuració com a acció rescissòria, que permet eliminar el perjudici que representa un desequilibri contractual greu per al consumidor i ajustar el contracte a la pràctica comercial raonable i honesta relativa al gènere d'operacions de què es tracti, encaixa plenament en la concepció tradicional del contracte que té com a un dels seus punts centrals la llibertat contractual, amb la qual s'assoleix la justícia d'aquest. Per tant, el precepte qüestionat, que pretén protegir el consumidor, no altera ni fixa un principi aliè a allò que és el nucli essencial en l'estructura i el règim jurídic de les obligacions contractuals i, consegüentment, tampoc no imposa cap mena de limitació ni trava en el mercat.

La disposició addicional segona, aprovada per l'article 9 del Projecte de Llei, és l'única norma del llibre sisè CCCat que està relacionada amb els «procediments extrajudicials», atès que es refereix a la Junta d'Arbitratge i Mediació dels Contractes de Conreu i dels Contractes

d'Integració i als mecanismes de resolució de conflictes derivats d'aquests contractes que se li atribueixen, com són l'arbitratge i la mediació.

D'acord amb el seu contingut, les matèries inicialment concernides són el dret civil substantiu, i l'agricultura i ramaderia amb relació a la potestat d'autoorganització de l'Administració de la Generalitat en aquests sectors. Dit això, el precepte no ordena directament el règim jurídic dels contractes agraris o ramaders (cosa que s'incardinaria en la matèria civil *ex art. 129 EAC*), sinó que es refereix a una eventual derivació d'aquests lligada a les especificitats pròpies de l'activitat agrícola i ramadera, ja que es limita a incorporar el mateix òrgan de l'administració sectorial que ja preveu el Decret 170/2009, de 3 de novembre, el qual actua, a instància dels contractants, per resoldre els conflictes que es produeixen en l'aplicació dels contractes de conreu i d'integració. L'especificitat de la matèria objecte d'aquests contractes, és a dir, les activitats agrària i ramadera, justifica que, ja en el seu moment, es creés aquest servei que, a banda d'estalviar costos i temps als interessats, es configura com un instrument que pretén dotar el sector d'una eina que facilita el desenvolupament i la cohesió en el territori. En aquest sentit, l'esmentada Junta està composta, de manera molt destacada, per persones implicades en aquestes activitats, en tant que pertanyen a les organitzacions professionals agràries, a les cambres agràries territorials i la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya o bé a les organitzacions representatives del sector de la integració.

L'apartat primer de la disposició es podria inscriure de forma natural dins de la facultat d'autoorganització de la Generalitat (art. 150.a EAC), que inclou la capacitat per decidir lliurement l'estructura orgànica del seu aparell administratiu. En el supòsit que es tracta, però, és instrumental de la competència en matèria d'agricultura i ramaderia, en la mesura que aquest és el sector material en què dóna servei l'òrgan administratiu, que actuarà per a la resolució dels conflictes contractuals suscitats. L'apartat segon faculta les parts per recórrer a la Junta i sotmetre's al mecanisme d'arbitratge. Val a dir, però, que aquesta norma no regula aquest procediment extrajudicial i fa remissió expressa a la legislació d'arbitratge pel que fa al laude. L'apartat tercer habilita les parts a sol·licitar la intervenció de la Junta per tal que designi una persona medidora. De la mateixa manera que en el supòsit anterior, no regula tampoc el procediment extrajudicial de mediació, el qual, segons disposa el precepte mateix, s'haurà de regir pel que disposa la legislació específica. Concretament, i quant a l'activitat de mediació, la reforma estatutària de 2006 va incloure l'article 106.2 EAC, que atribueix expressament la competència a la Generalitat per «establir els instruments i els procediments de mediació i de conciliació en la resolució de conflictes en les matèries de la seva competència».

D'acord amb l'objecte de la regulació, es tracta d'un precepte que es dicta a l'aixopluc de l'article 116 EAC i que no s'inscriu dins de la matèria de l'article 130 EAC, de manera que no afecta en res les competències estatals (art. 149.1.13 i .16 CE), a les quals ja fa referència aquest darrer precepte estatutari com a delimitadores de la competència autonòmica. Això és així perquè els apartats segon i tercer de l'esmentada disposició no tenen per objecte regular directament els procediments que han de seguir els arbitratges i les mediacions que s'articulen davant la Junta, sinó que ambdues normes es remeten, en cada cas, a la legislació específica, com consta expressament al final de cada apartat. Oimés, tant la llei de contractes d'integració (art. 14.2) com la de contractes de conreu (art. 42.2) remeten a la legislació d'arbitratge.

Per tant, la Generalitat és competent per establir un òrgan administratiu de caràcter específic (art. 150 EAC) i atribuir-li funcions extrajudicials, en l'àmbit de l'agricultura i la ramaderia, per tal d'oferir distintes vies de solució a les discrepàncies que es plantegin als agricultors i els ramaders, sorgides dels contractes de conreu i d'integració que han acordat, segons l'article 116 EAC, i, en particular, disposa de la competència plena en mediació (art. 106 EAC).